

Suomen Puhallinorkesteriliiton jäsenlehti

Puhallinorkesteri

Kesä 2020

RAUMALLA OSATAAN VERKOSTOITUA, KUNNIOITTAÄ PERINNETTÄ JA LUODA UUTTA

Vuoden Puhallinorkesteri 2019 on 70-vuotias Rauman Poikasoittokunta

Vuonna 2019 Rauman Poikasoittokunta juhli 70. toimintavuottaan 185 soittajan voimin. Toiminnan taustalla ovat vahvat musiikilliset osaajat, mutta ilman tukiyhdistystä toiminta tässä laajuudessa ei onnistuisi. Vahvat verkostot ovat tärkeitä myös orkesterin muun toiminnan kannalta.

– Yhteistyö lukuisten eri tahojen kanssa on korvaamatonta; verkostoituminen Rauman Musiikkiopiston ja Rauman kaupungin kanssa on tärkeää. Myös yhteistyö vaikkapa Rauman Lukon ja taitoluistelijoiden kanssa ovat olleet myös hienoja kokemuksia kaikille osapuolille, kertoo soittokunnan tukiyhdistyksen puheenjohtaja **Mika Suomi**.

Tämän päivän Rauman Poikasoittokunta koostuu neljästä eritasoisesta kokoonpanosta. Hamina Junior Tattoo -tapahtuma ja puhallinorkestereiden SM-kilpailut hyvällä menestyksellä useana vuonna ovat soittokunnan konserttikalenterissa vakiomerkintöjä. Syksyllä 2019 Rauman Poikasoittokunta osallistui Talent Suomi -ohjelman nauhoituksiin, ja hyvän mielen esitys nähtiin televisiossa vuoden 2020 alussa. Myös ulkomaanmatka joka toinen vuosi palkitsee orkesterilaisten ahkeruuden ja luo uudenlaista läheisyyttä soittajien kesken.

Mistä kaikki alkoi?

Vuonna 1949 kokoontui kymmenen pojan ryhmä **Pentti Jalosen** johdolla ensimmäistä kertaa ihmettelemään puhallinsoitinten maailmaa. Harjoituksia ja esiintymisiä koulun yhteydessä seurasi jo seuraavana vuonna esiintymispyyntöjä koulun ulkopuolisiin tilaisuuksiin. Legendaarinen sininen esiintymispuku kaikille tuli lahjoituksena paikalliselta Osuuskaupalta.

Rauman Poikasoittokunta vakiintui orkesterin nimeksi vuonna 1951, ja silloin soittajia oli mukana jo useista kouluista Raumalta. Puhallinmusiikki on kulkenut eturintamassa myös tasa-arvon suhteen. Jo vuonna 1956 myös tytöt pääsivät orkesterin riveihin. Orkesteri kasvoi ja kehittyi. Syntyi tasolta toiselle menevä järjestelmä: D-, C-, B- ja A-orkesterit.

Tukiyhdistys organisoii, huoltaa, kerää varoja, järjestää esiintymisiä ja matkoja. Esiintymismatkat ulkomaille ja kotimaassa ovat nuorille hienoja kokemuksia, jotka rakentavat yhteisöllisyyttä ja sitoutumista. Yhdessä oleminen on muutakin kuin pelkkää soittamista. D-orkesterin soittajana aloittaminen voi olla myös ammattimuusikon tien alku.

RAUMALLA OSATAAN VERKOSTOITUA, KUNNIOITAA PERINNETTÄ JA LUODA UUTTA

Ammattimuusikoiden hautomo

Raumalta on maailmalle lähtenyt iso joukko maamme parhaita pedagogeja ja muusikoita. Yksi heistä on orkesterien musiikillinen dynamo, Raumalle palannut kapellimestari **Anne Lehtomäki-Koskinen**. 7-vuotiaana "Poikis"-uran trumpetistina aloittanut Anne seurasi isoveljen jälkiä. – Luulin, että kouluun mennessä kuuluu aloittaa myös jonkun soittimen soittaminen, kertoo Anne. Raumalla ei silloin vielä ollut musiikkiopistoa, vaan puolustusvoimien soittokunnan emeritusmuusikko opasti kaikki vaskisoittajat soiton alkuun. Opiskeluun kuului myös hahmotusaineiden alkeet. – Pentti "Pepe" Jalonen vähän puolipakolla laitoi minulle käyrätorven käteen. Hänellä oli tapana aina joku hyvin edistynyt ykköstrumpetisti värvätä käyrätorven soittajaksi, koska siinä sektiössä ei ollut niin tunkua. Ja niin pääsin Porin musiikkiopistoon opiskelemaan torvensoittoa, Anne kertoo lopullisesta soitinvalinnastaan. Opinnot jatkuivat Turussa **Olavi Vikmanin** ja **Olli Hirvosen** oppilaana. Turun Filharmonisen orkesterin (silloin Turun kaupunginorkesteri) riveissä Anne oli tuttu sijainen useiden vuosien ajan.

Paluu Raumalle

Tyypilliseen puhallinopettajien tapaan työt olivat alkuun tuntiopettajuuksia siellä ja täällä. Laitilan kaupungin musiikin ohjaajana ja Vakka-Suomen musiikkiopiston vaskiopettajana Anne ehti työskennellä hyvän tovin. Raumallekin oli jo perustettu musiikkiopisto vuonna 1970 ja siellä Anne aloitti käyrätorvensoiton tuntiopettajana jossain vaiheessa. Kaikki toiminta on aina aaltoliikettä, ja 1980-luvun voimavuosien jälkeen "Poikis" oli vähän heikossa hapessa vuosituhannen vaihteessa. Kuitenkin **Timo Katila** Raumalla oli jo herännyt asiaan ja saanut B-orkesterin soittajamääriä nousemaan. Eli uusi nousu vain odotti tekijäänsä. Anne otti kutsun vastaan ja palasi kotikonnuille. Poikasoittokunta toimi tuolloin vielä kansalaisopiston alaisuudessa. Melko pian Annelle perustettiin käyrätorvensoitonopettajan ja orkesterijohtajan toimi Rauman musiikkiopistoon. Hän sai esimiehensä vakuuttuneeksi siitä, että Poikasoittokunta kannattaa ottaa osaksi musiikkiopiston toimintaa. Nyt vuosia Raumalla Poikasoittokunnan puikoissa on kertynyt jo 20.

Näin meillä toimitaan

Rauman Poikasoittokunnan toiminnasta voi todeta, että se on äärimmäisen taidokkaasti organisoitua toimintaa, johon halutaan sitoutua. D-orkesteri aloittaa kautensa aina jo edellisenä keväänä, jolloin mahdollisuuksien mukaan pienet soittajat saavat jo soittimet kesäksi kotiin. Syksyllä aloitetaan sitten ryhmäyttäminen ja yhteissoitto heti, vaikka ei vielä ensimmäistäkään soittotuntia ole ollut. Soittimilla voi tehdä monen moisia asioita, vaikkapa vaan pelkällä suukappaleella. – Kapellimestarin seuraamista ja samassa tempossa ja rytmissä soittamista voi harjoitella, vaikka ei vielä ole sitä instrumentin hallinnan opettamista aloitettu. Varsinkin alku on kuin muskarin jatketta, mutta omilla instrumenteilla. Muutaman kuukauden päästä ryhmä on jo oppinut tuntemaan toisensa niin hyvin, että alkuun yksin nurkassa istuneet lapset tulevat paussilta hikisinä ja hengästyneinä, koska ovat keksineet toinen toistaan hauskeampia leikkejä keskenään. Tässä tilanteessa on hyvin tärkeä säilyttää tietty auktoriteetti ja olla se helposti lähestyttävä ja luotettava aikuinen, joka kuitenkin luo pelisäännöt, vaikka onkin hauskaa, Anne Lehtomäki-Koskinen kertoo.

C- ja B- orkestereissa työtavat tiivistyvät pikkuhiljaa taitotason karttuessa. Esiintymiset ja pari viikonloppuleiriä kuuluvat kaikkien orkestereiden toimintaan. D-, C- ja B-orkestereissa Annella on työparina kollega musiikkiopistosta. Se luo vakautta toimintaan ja mahdollistaa monipuolisen toiminnan. Näin myös työyhteisö on sitoutunut orkesterien rakentamiseen.

RAUMALLA OSATAAN VERKOSTOITUA, KUNNIOITAA PERINNETTÄ JA LUODA UUTTA

A-orkesteria Anne johtaa yksin. – Orkesterilaisia kasvatetaan ottamaan vastuuta orkesterin toiminnasta. Äänenjohtajille ilmoitetaan poissaoloista ja myös sen syy. Samoin äänenjohtajat vastaavat oman sektionsa nuoteista, ei kapellimestari. Kokeilimme joskus tiukkaa kännykkäkieltoa, mutta se ei ollut oikein hyvä ratkaisu. Nyt kännykkä saa olla nuottitelineellä, mutta jos kapellimestarin informaatio ei mene perille ja syyksi todetaan luurin tuijottelu, koko sektion puhelimet kerätään harjoituksen ajaksi pois. Vapaus ja vastuu koko ryhmästä on parempi tapa opettaa kuin ehdottomat kiellot, tarinoi Anne.

Maanantai-iltais in A-orkesteri harjoittelee yleensä klo 18–21. Lisäksi keskiviikkoisin on kiinteä sektioharjoitusaika, joka kiertää partituurijärjestyksessä koko vuoden alkaen huiluista ja päättyen lyömäsoittimiin ja sitten taas alusta. – Sektioharjoituksissa pääsee tutustumaan soittajiin paremmin ja antamaan henkilökohtaista ohjausta. Kiinteämpi vuorovaikutus lähentää kapellimestaria ja soittajia, on Annen ideologia.

Tarinoita ja kuviomarssia

A-orkesterilla pyörii usein kolme kokonaista konserttiohjelmaa päällekkäin. –Pidän teemakonserteista ja tarinoista. Suomi 100 -vuonna teimme ison kokonaisuuden taitoluisteluseuran kanssa. **Raine Ampuja** kokosi ja sovitti musiikin. Pienten kanssa kutsumme aina kaikki Rauman 1-luokkalaiset tarinalliseen soitinesittelykonserttiin meidän opiston saliin. Vierailevat kapellimestarit tuovat aina piristystä myös itselleni. Myös pienten kanssa meillä on ollut esimerkiksi juuri tarinoita lasten kanssa kehittämässä **Lotte Nyberg** Tampereelta, Anne kertoo.

Rauman Poikasoihtokunta on marssinut 70 vuotta. Kymmenisen vuotta sitten ohjelmistoon tuli myös kuviomarssi. Aivan uudella tavalla amerikkalaista High School -meininkiä toimintaan saatiin Atlantan matkan jälkeen, missä **Chester Phillips** toimi orkesterin kouluttajana. Phillipsin piti tulla Suomeen puhallinpäiville, mutta maailmankaikkeus päätti toisin. Toivottavasti näemme kuviomarssitoimintaa Amerikan malliin jossain toisessa tilaisuudessa.

Mitä seuraavaksi?

Annella 36 vuotta neljän orkesteri-illan tahtia takana ja vieläkin virtaa riittää. Tulossa on **Pasi-Heikki Mikkolan** sovituksilla Queen-konsertti. Raine ja Pasi-Heikki ovatkin olleet "Poikiksen" hovisovittajat koko Annen kauden ja mahdollistaneet isot projektit laadukkailla sovituksilla. Kotipuolessa on onneksi myös toinen muusikko, lyömäsoittaja **Timo Koskinen**, joka on toiminut orkesterin soittajana, kouluttajana ja tietenkin lyömäsoittajien opettajana.

– Vaikka päällimmäisenä tunteena on kiitollisuus, että on saanut tehdä rakastamaansa työtä, on pakko tunnustaa, että monta kertaa koen myös riittämättömyyden tunteita. Työ on 24/7 -tyylistä, ja aina on jotain kesken. Kun on uusien tekijöiden vuoro ottaa vastuu "Poikiksen" toiminnasta, on varmaa, että muutoksia tulee. Ja pitääkin tulla. Ajan mukaan pitää elää ja kehittyä, eikä toisen toimintamalleja kannata kopioida vaan luoda omat, rohkaisee Anne kaikkia tulevaisuuden tekijöitä.

Miten hyvä orkesteritoiminta rakennetaan, Annen 10 teesiä:

1. Tarvitset esimiehen täyden tuen työlesi
2. Tarvitset puhallinkollegojen yhteistyötä
3. Taustayhdistys on tärkeä varainhankintaan, keikkatoimintaan, matkojen organisointiin jne
4. Ole oma itsesi
5. Kommuniko i oikeilla termeillä joka ikäluokan kanssa. Älä kuitenkaan käytä nuorisokieltä teinien kanssa
6. Ole läsnä juuri nyt ja tässä, vaikka mielessä olisi mitä
7. Käytä vierailevia kapellimestareita ja opi heiltä
8. Ole sinnikäs. Vaikka harjoituksissa olisi vaan 5 soittajaa, anna heille paras harjoitus ikinä
9. Opi uutta, kouluttaudu, ole ennakkoluuloton
10. Mene naimisiin lyömäsoittajan kanssa.

**Teksti: Sirpa Berg
Kuvat: ElonKuvaus,
Pekka Lehmuskallio**

